

УДК 65.342

Леміш К.М., к.е.н.,
доцент кафедри економіки та менеджменту
*Азовський регіональний інститут управління
Запорізького державного технічного університету*

ВИКОРИСТАННЯ АУТСОРСИНГУ В ОРГАНАХ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ

Леміш К.М. Використання аутсорсингу в органах державного управління. У статті розглянуті основні можливості використання технологій аутсорсингу у державному та регіональному управлінні. Визначені закономірності, способи та напрямки розвитку аутсорсингу в органах державної влади.

Леміш К.М. Использование аутсорсинга в органах государственного управления. В статье рассмотрены основные возможности использования технологий аутсорсинга в государственном и региональном управлении. Определены закономерности, способы и направления развития аутсорсинга в органах государственной власти.

Lemish K.M. Application of the outsourcing in the public authority. The article discusses the basic possibilities of using technology outsourcing in state and regional management. Certain patterns, methods and areas of outsourcing in government.

Вступ. Наявність в органах державної влади значні кількості надлишкових і неефективно реалізовуваних повноважень знижує якість прийнятих рішень, підриває довіру до державної влади. Тому однією зі складових оптимізації діяльності органів державної влади виступає забезпечення широкого застосування технології аутсорсингу процесів. Аутсорсинг може виступити одним зі способів підвищення ефективності дій державних структур шляхом скорочення витрат і поліпшення якості здійснення процесів.

Питання державного та регіонального управління, різні теоретичні та методичні підходи до реалізації аутсорсингових проектів знайшли віддзеркалення у наукових працях Р. Аалдерса, Б.А. Анікіна, Л.А. Василенко, С.О. Календжяна, М. Робсона, І.Л., Рудої, Е. Спарроу, Д. Хейвуда, А.В. Філатової, Л.І. Якобсона та інших.

Однак єдині методологічні основи для впровадження механізму аутсорсингу адміністративно-управлінських процесів до цього часу відсутні, що говорить про недостатню вивченість цієї проблеми.

Постановка проблеми. Метою дослідження є виявлення можливостей та обмежень використання технологій аутсорсингу в діяльності органів державної влади.

Для досягнення поставленої мети використовувалися загальнонаукові та спеціальні методи дослідження, взаємопов'язаних та послідовно застосовувані в загальній логіці дослідження: метод наукової абстракції, системний підхід, метод аналізу та синтезу, методи статистичного збору, аналізу та інтерпретації даних.

Результати дослідження. Практика залучення сторонніх організацій для виконання окремих процесів набула активного розвитку в 1980-х роках, а в 1990-х технологія аутсорсингу здобула ще більшої підтримки. Багато в чому це пов'язане з новою хвилею реформ у сфері державного управління, у процесі яких багато державних організацій стали приділяти більшу увагу запозиченню ефективних технологій із приватного сектора [1].

Дослідження основних підходів до визначення терміну «аутсорсинг» виявило, що зміст аутсорсингу зводиться до наступного - це інтегрована діяльність, що охоплює:

- використання зовнішніх ресурсів для виконання діяльності, що традиційно ведеться силами наявного персоналу та з використанням власних ресурсів;
- делегування деяких бізнес-функцій зовнішнім виконавцям;
- стратегія управління компанією, спрямована на передачу ведення функціонально необхідних, але не основних напрямів у діяльності організації компаніям, що спеціалізуються в цьому конкретному виді діяльності;
- передача окремих видів діяльності, які не є основними для компанії, субпідряднику;
- вид функціональних комп'ютерних послуг, що надаються спеціалізованою фірмою своїм клієнтам (банкам, страховим компаніям, біржам та ін.);
- передача сторонній організації певних завдань, бізнес-функцій або бізнес-процесів, що, звичайно, не є частиною основної діяльності компанії, проте необхідних для повноцінного функціонування бізнесу. Це можуть бути функції розробки, виробництва, технічної підтримки, обслуговування, адміністрування [2].

Що стосується трактування поняття аутсорсингу в органах державної влади, то з одного боку, згідно із широким трактуванням, аутсорсингом можуть вважатися відносини, пов'язані з будь-яким скороченням обсягів роботи державних органів за рахунок залучення зовнішніх ресурсів на основі укладення контрактів з недержавними компаніями, з іншого боку, як передачу виконання окремого процесу або виду робіт зовнішній організації при збереженні загальної відповідальності державної організації шляхом укладання договору [4].

Основними причинами розвитку аутсорсингу в органах державної влади виступають необхідність в інноваційному розвитку для задоволення зростаючих суспільних потреб, прагнення одержати доступ до нових технологій і знань, поліпшення якості послуг, необхідність жорсткого контролю над витратами.

Згідно з дослідженням у державному секторі найбільш розвинені такі види аутсорсингу:

- інформаційні технології;
- підтримка інфраструктури;
- підвищення кваліфікації й навчання персоналу;
- надання окремих послуг населенню й управління взаєминами із клієнтами (Client Relationship Management) [5].

Відносини аутсорсингу характеризуються такими основними особливостями:

- договірна природа відносин аутсорсингу;
- постійне співробітництво на основі контрактних відносин;
- передача виконання окремих видів робіт сторонній організації здійснюється на тривалий строк;
- аутсорсинг має місце тільки в тих випадках, коли мова йде про передачу зовнішньому підрядникові тих видів робіт, які могли б здійснюватися усередині самої організації;
- кожна ситуація з використанням аутсорсинга припускає індивідуальне рішення, відбите в договорі між сторонами;
- аутсорсинг здійснюється з метою більш повної відповідності вимогам зовнішнього середовища: аутсорсинг виступає інструментом, що дозволяють розподіляти внутрішні й зовнішні ресурси для досягнення цілей і завдань організації.

Основні способи передачі державних функцій із ведення органів державного управління наведені на рисунку 1.

Виділяють три основні тенденції розвитку аутсорсингу в державному секторі [3]:

1. Розширення практики застосування аутсорсингу в державних органах;
2. Зміна причин звертання до аутсорсингу від прагнення до скорочення витрат до поліпшення якості;
3. Аутсорсинг розбудовується у двох напрямках: трансформація й ефективність.

Використання аутсорсингу в органах державної влади здійснюється через підготовку й реалізацію аутсорсинг-проектів. Аутсорсинг-проект можна визначити як цілеспрямовану зміну окремих аспектів діяльності організації на основі принципів аутсорсингу.

Розробка й реалізація аутсорсинг-проекту є комплексним процесом, що включають у себе прийняття ряду управлінських рішень. Серед ключових напрямків діяльності з реалізації аутсорсинг-проекту виділяють:

- визначення завдання для розв'язання яких необхідно залучити сторонню організацію;
- вивчення можливостей залучення сторонньої організації;
- розробка системи контролю;
- організація тендеру й вибір виконавця;
- безпосередня взаємодія із залученою організацією;

- оцінка ефективності результатів аутсорсингу.

Рисунок 1 - Способи передачі державних функцій на аутсорсинг

Основними факторами успішної реалізації аутсорсинг-проекту в державному секторі є :

- вибудовування відносин з постачальником відповідно до поточної ситуації;
- ефективне проведення переговорів і підписання контракту;
- мотивація персоналу;
- ефективна взаємодія в рамках контакту;
- моніторинг виконання контракту;
- організаційна гнучкість та інноваційність.

У цілому аутсорсинг-проект спрямований на:

- пошук шляхів зниження витрат за рахунок використання ресурсів сторонніх організацій;
- підвищення якості виконуваних процесів;
- вивільнення ресурсів і їх використання для розвитку й удосконалення власних компетенцій.

Розвиток аутсорсингу в державному секторі сприяє більш ефективному пристосуванню до умов зовнішнього середовища, підвищенню продуктивності, отриманню доступу до нових ринків і технологій.

Висновки. Проведений аналіз демонструє, що аутсорсинг є ефективним, стратегічним інструментом, що дозволяє підвищити ефективність діяльності органів виконавчої влади.

В Україні органи державної влади недостатньо використовують аутсорсинг у зв'язку з відсутністю розроблених процедур та механізмів контролю передачі адміністративно-управлінських процесів на аутсорсинг, а також відсутністю законодавчо закріпленого визначення поняття «аутсорсинг», відсутністю стандартів виведення окремих видів діяльності на аутсорсинг.

Список літератури:

1. Калинин А. Реформирование структуры государственного управления: причины и технологии / А.Калинин // Общество и экономика. - 2006. - №7. - С. 176-190.
2. Кузнецов В.М. Аутсорсинг: новое слово в управлении / В.М. Кузнецов // ЭКО. Экономика и организация промышленного производства. - 2005. - №6. - С.79 - 100.
3. Шестоперов А.М. Концепция аутсорсинга и возможности ее применения в деятельности органов государственной власти / А.М. Шестоперов // Национальные интересы: приоритеты и безопасность. - 2009. - № 19. - С. 56 - 58.
4. Outsourcing in Government: Pathways to Value. Accenture, May 2003. - 39 p.
5. Kakabadse A., Kakabadse N. Outsourcing in the public services: A comparative analysis of practice, capability and impact / A. Kakabadse, N. Kakabadse // Public Administration and Development. - 2001. - Vol. 21. - P. 401-413.

Ключові слова: аутсорсинг, державне управління, аутсорсинг-проект

Ключевые слова: аутсорсинг, государственное управление, аутсорсинг-проект

Key words: outsourcing, the State management, outsourcing project